

Justitsministeriet. Kjøbenhavn, den 19de Januar 1883.

Da det i Maret 1776 var under Forhandling at ansætte Kirurger i Aarhus Stift, androg den daværende Besidder af Grevskabet Frijsenborg, Grev Wedel-Frijs, at han selv paa Grevskabet holdt en erfaren Kirurg, der uden Udgift for Bondestanden besørgede de Syge paa Grevskabet og dets Godser i 4 Amt, og at han derfor formentede, at Grevskabets Gods i de paagjældende Amtur burde fritages for at svare til de Kirurger, der maatte blive beskikkede der. I sit Svar herpaa af 3die Februar 1776 udtalte det fgl. danske Rancelli, at det maatte eragtes aldeles billigt, at Greven fritoges for at bidrage til Lønningen til de Kirurger, der ellers maatte blive beskikkede i Amtene og især for de allodialle Godser, som enten eventuelt skulle følge Grevskabet, eller hvis Beliggenhed er saaledes, at de kunne bestyres af en og samme Kirurg. For imidlertid at skaffe sig Visshed for, at en examineret Kirurg fremtidig vilde overtage Stillingen, opfordrede Rancelliet Greven til at opgive, hvorledes Grevskabets Kirurg var aflagt, og under 10de Juli 1776 gav Greven derpaa Tilfagn om, at der for Eftertiden stedse vilde blive antaget og konvenable lønnet en examineret Mand til at udføre Lægeforretningerne paa Godserne, forjaavidt samme ligge Frijsenborg paa 2 Mile nær og uden Stjernholm Amt, hvilket Tilfagn dernæst blev accepteret af Rancelliet under 19de Oktober næstefter.

Den saaledes med Hensyn til Grevskabet etablerede Ordning har derefter bestaaet indtil Nutiden, og er navnlig den nuværende Læge paa Grevskabet, Rancelliraad Ditzel, i sin Tid bleven antaget af Besidderen, uden at der har fundet nogen Autorisation Sted i den Anledning. Da Rancelliraad Ditzel imidlertid nu agter at trække sig tilbage fra sin Stilling, har den nuværende Besidder af Grevskabet, Hs. Excellence Grev Krag-Juel-Wind-Frijs i et hertil indkommet Andragende af Hensyn til, at Forudsætningen for det i sin Tid udtalte Duffe om at lønne en egen Læge for Grevskabet, er bortfalden ved Godsets Overgang til Selveiendom samt Amtmandsbrettens Bortfalden, henstillet, at Grevskabet m. v. i Henseende til Lægevæsenet gaar ind under de almindelige Regler og fremtidig betjenes af en af Staten ansat og lønnet Læge. Dette Forslag, som samtlige stedlige Myndigheder saavel som det fgl. Sundhedskollegium i herfra indhøvede Erklæringer have bifaldet, kan ogsaa Justitsministeriet for sit Vedkommende ganske tiltræde, idet man maa finde, dels at det efter de nugældende Forhold er i sig selv aldeles singulært og abnormt, at den af Besidderen af det ommeldte Grevskab antagne Læge udfører de tjenstlige Forretninger, der ved Lovgivningen og Anordningerne ere paalagte Distriktslægerne, dels at Grevskabet har et naturligt Krav paa at fritages for at lønne en egen Læge til Udførelse af de nævnte Forretninger.

Med Hensyn til sidstnævnte Punkt skal følgende fremhæves: Lønningerne til Stifts- og Landfyxist samt til Distriktskirurger paahvilede oprindelig Amternes Reparationsfond samt Kjøbstæderne, jfr. Fordn. angaaende Opkrøning af adskillige Afgifter af 15de September 1832 og Forordning om Forbedring i Lægernes Indtægter af 27de Januar 1847 § 4. Ved Loven om Ophævelse af flere Skatter af 20de Juni 1850 § 1 c. affstafedes de aarlige Ligninger i Henhold til fornævnte Bestemmelser, uden at der ved Ligningskattens Fastsættelse, efter hvad Finantsministeriet har oplyst, for det under Frijsenborg Gods hørende Hartkorns Vedkommende er taget noget Hensyn til det for det nævnte Gods med Hensyn til de offentlige Lægeforretningers Udførelse bestaaende ovenfremstillede eiendommelige Forhold. Justitsministeriet er derfor fundet, naar den fornødne finantzielle Hjemmel maatte være skaffet tilveie, at søge ved allerhøieste Resolution oprettet et nyt Distriktslægeembede, omfattende dels de Dele af Grevskabet Frijsenborg, hvor de offentlige Lægeforretninger hidtil have været administrerede af den af Besidderen antagne Læge, dels tillige Tvillum, Gjern, Skannerup, Skjød og Grauslev Sogne, i hvilke Sogne den af Besidderen for Tiden antagne Læge i Henhold til allerhøieste Resolutioner af 2den Oktober 1851 og 14de Mai 1857 har overtaget Distriktslægefunktionen. Distriktslægeembedet vilde herefter omfatte en Befolkning af ca. 17,000 Menneſter og i Størelse komme til at svare til det, som er det Almindelige ved andre Distriktslægeembeder.